

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000440

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Потюк Василь Михайлович

2. Vasyl Potiuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-1791-8321

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Менеджмент організацій

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12153

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Код за ЄДРПОУ: 05408102

Місцезнаходження: вул. Руська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Код за ЄДРПОУ: 05408102

Місцезнаходження: вул. Руська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.75, 06.92

Тема дисертації:

1. Формування системи управління економічною безпекою вітчизняних підприємств в умовах трансформації національної економіки
2. Formation of the Economic Security Management System for Domestic Enterprises under Conditions of National Economy Transformation

Реферат:

1. У дисертаційній роботі сформульовано та вирішено наукове завдання щодо розвитку теоретико-методичних положень і розроблення прикладних аспектів формування системи управління економічною безпекою вітчизняних підприємств на основі економіко-математичного моделювання. Запропонований підхід спрямований на своєчасну ідентифікацію та мінімізацію ризиків, підвищення конкурентоспроможності й стійкості підприємств з урахуванням процесів цифровізації та трансформаційних змін у національній економіці. У роботі запропоновано та апробовано економіко-математичну модель формування системи управління економічною безпекою вітчизняних підприємств в умовах трансформації національної економіки; удосконалено організаційно-економічний механізм її

забезпечення з урахуванням цифровізації; розроблено інструментарій антикризового управління; обґрунтовано інтеграцію цифрових ініціатив у систему управління як чинник підвищення рівня економічної безпеки. Мета дисертації полягає у розвитку теоретико-методичних положень і створенні економіко-математичної моделі формування системи управління економічною безпекою вітчизняних підприємств в умовах трансформаційних процесів та цифровізації, спрямованої на підвищення їх економічної стійкості, конкурентоспроможності та мінімізацію ризиків. Об'єктом дослідження є процеси формування та забезпечення економічної безпеки вітчизняних підприємств в умовах трансформації національної економіки. Предметом дослідження – сукупність теоретико-методичних положень, економічних механізмів і економіко-математичних моделей формування, імплементації та оцінювання ефективності системи управління економічною безпекою з урахуванням цифрових технологій та трансформаційних змін національної економіки. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку джерел і додатків. У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, наукову новизну та практичну цінність результатів. У першому розділі систематизовано наукові підходи до формування системи економічної безпеки підприємства, розвинуто категоріальний апарат, уточнено зміст понять «система економічної безпеки підприємства» та «організаційно-економічний механізм забезпечення економічної безпеки». Проаналізовано підходи до оцінювання рівня економічної безпеки, визначено їх переваги та недоліки. Ідентифіковано ключові загрози діяльності вітчизняних підприємств та обґрунтовано необхідність адаптивної ризик-орієнтованої економіко-математичної моделі формування системи управління економічною безпекою. У другому розділі здійснено макроекономічний аналіз умов функціонування підприємств і виявлено нестабільний характер їх розвитку. Узагальнено етапи трансформаційних змін у національній економіці протягом 2016–2024 рр. Запропоновано економіко-математичну модель формування системи управління економічною безпекою, яка поєднує рейтингово-інтегральну систему діагностики організаційно-економічних, фінансових, кадрово-інтелектуальних, техніко-технологічних та інноваційних індикаторів, доповнену показниками ймовірності банкрутства й цифрової зрілості та інтегровану з аналізом ризиків. Модель апробовано на восьми підприємствах із розрахунком інтегрального рівня економічної безпеки, цифрової зрілості, ймовірності банкрутства та проведенням DEA-аналізу ефективності використання ресурсів. У третьому розділі запропоновано механізми удосконалення системи управління економічною безпекою вітчизняних підприємств, оптимізовано організаційно-економічний механізм та розроблено поетапну схему його реалізації. На основі економіко-математичного моделювання із застосуванням DEA-аналізу сформовано диференційований ризиковий профіль підприємств. Запропоновано матрицю зон ризику за критеріями «ймовірність – вплив» та розроблено інструментарій антикризового управління. Обґрунтовано трансформацію цифровізації у ключовий чинник економічної безпеки, розроблено «дорожню карту» цифровізації та перелік цифрових ініціатив для підвищення рівня економічної безпеки. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання українськими підприємствами для удосконалення систем управління економічною безпекою, підвищення ефективності моніторингу ризиків, оптимізації організаційних структур і реалізації цифрових проектів. Результати можуть бути використані органами місцевого самоврядування для формування регіональної економічної політики та закладами вищої освіти в освітньому процесі. Загалом результати дослідження розширюють теоретико-методичні засади формування систем управління економічною безпекою підприємств в умовах воєнно-економічної нестабільності та цифрової трансформації, пропонують інструментарій забезпечення їх стійкості й конкурентоспроможності та формують основу для довгострокових стратегій сталого розвитку.

2. The dissertation formulates and solves a scientific problem concerning the development of theoretical and methodological provisions and the elaboration of applied aspects of forming a system for managing the economic security of domestic enterprises based on economic and mathematical modeling. The proposed approach is aimed at the timely identification and minimization of risks, enhancing the competitiveness and resilience of enterprises, while taking into account digitalization processes and transformational changes in the national economy. The study proposes and tests an economic and mathematical model for the formation of a system for managing the

economic security of domestic enterprises under conditions of national economic transformation; improves the organizational and economic mechanism; develops an anti crisis management toolkit; and substantiates the integration of digital initiatives into the management system as a factor in increasing the level of economic security. The purpose of the dissertation is to advance theoretical and methodological provisions and to create an economic and mathematical model for forming the economic security management system of domestic enterprises in the context of transformation processes and digitalization, aimed at strengthening their economic sustainability, competitiveness, and risk minimization. The object of the study is the processes of forming and ensuring the economic security of domestic enterprises under conditions of national economic transformation. The subject of the study is a set of theoretical and methodological provisions, economic mechanisms, and economic mathematical models for the formation, implementation, and evaluation of the effectiveness of the economic security management system, taking into account digital technologies and transformational changes in the national economy. The dissertation consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references, and appendices. The introduction substantiates the relevance of the topic, defines the aim, objectives, object, subject, scientific novelty, and practical significance of the results. The first section systematizes scientific approaches to the formation of an enterprise's economic security system, develops a categorical framework, and clarifies the concepts of 'enterprise economic security system' and 'organizational and economic mechanism for ensuring economic security.' Approaches to assessing the level of economic security are analyzed, their advantages and disadvantages are identified. Key threats to the activities of domestic enterprises are identified, and the need for an adaptive, risk oriented economic and mathematical model for the formation of an economic security management system is substantiated. In the second section, a macroeconomic analysis of the conditions for enterprise functioning is conducted, revealing the unstable nature of their development. The stages of transformational changes in the national economy during 2016–2024 are summarized. An economic and mathematical model of the economic security management system is proposed, which combines a rating integrated diagnostic system of organizational economic, financial, personnel intellectual, technical technological, and innovative indicators. This model is supplemented by indicators of bankruptcy probability and digital maturity and is integrated with risk analysis. It was tested at eight enterprises. In the third section, mechanisms for improving the economic security management system of domestic enterprises are proposed. The organizational and economic mechanism is optimized, and a phased implementation scheme is developed. Based on economic and mathematical modeling using DEA analysis, a differentiated risk profile of enterprises was formed. A matrix of risk zones was proposed according to the 'probability–impact' criteria, and an anti crisis management toolkit was developed. The transformation of digitalization into a key factor of economic security was substantiated, and a 'roadmap' of digitalization along with a list of digital initiatives to enhance economic security was developed. The practical significance of the results lies in their applicability for Ukrainian enterprises to improve economic security management systems, strengthen risk monitoring, optimize organizational structures, and implement digital projects. The results can also be used by local governments in shaping regional economic policy and by higher education institutions in the educational process. Overall, the study expands the theoretical and methodological foundations for forming economic security management systems in enterprises under conditions of military economic instability and digital transformation, provides tools to ensure their stability and competitiveness, and establishes a basis for long term sustainable development strategies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Потюк В. М. Використання сучасних аналітичних інструментів як засобу забезпечення економічної безпеки підприємства. Електронний журнал "Ефективна економіка". 2025. № 4.
URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.4.94>
- Потюк В. М., Крамар І. Ю. Комплексний аналіз теоретичних підходів до трактування сутності категорії "економічна безпека підприємства". Investytsiyi: praktyka ta dosvid. 2024. № 14. С. 50–57.
URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.14.50>
- Крамар І., Потюк В. Оцінка поточного рівня та особливостей функціонування вітчизняних підприємств в умовах трансформації національної економіки. Успіхи і досягнення у науці. 2025. № 7(17).
URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-7\(17\)-487-502](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-7(17)-487-502)
- Крамар І., Потюк В. Деякі особливості цифрової трансформації вітчизняних підприємств як елемента забезпечення їх економічної безпеки на сучасному етапі. Економіка та суспільство. 2025. № (76). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-49>
- Потюк В., Крамар І. Характеристика загроз економічній безпеці підприємств. Сталий розвиток економіки. 2025. № 4 (55). С. 327–333. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-45>
- Потюк В., Крамар І. Організаційно-економічний механізм забезпечення економічної безпеки вітчизняних підприємств із врахуванням процесів цифровізації та в умовах трансформації національної економіки. Наукові перспективи (Naukovі perspektivi). 2025. № 11(65).
URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-11\(65\)-847-870](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-11(65)-847-870)
- Потюк В. Управління ризиками та інтеграція цифрових інструментів у бізнес-процеси підприємств для забезпечення їх економічної безпеки в умовах трансформації національної економіки. Наукові інновації та передові технології. 2025. № 12(52). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-12\(52\)-3285-3308](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-12(52)-3285-3308)
- Потюк В., Крамар І. Трикомпонентна модель діагностики економічної безпеки вітчизняних підприємств у контексті формування системи її управління. Соціально-економічні проблеми і держава. 2025. Вип. 2 (33). С. 66–87. URL: <https://doi.org/10.33108/sepd.2025.02.066>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: Науково-дослідна тема «Сучасні фінансово-економічні системи України: новітні тренди забезпечення стійкості та ефективного управління» (державний реєстраційний номер 0124U003478)

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крамар Ірина Юріївна
2. Iryna Kramar

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5768-988X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Код за ЄДРПОУ: 05408102

Місцезнаходження: вул. Руська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Метеленко Наталя Георгіївна

2. Natalya Metelenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6757-3124

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кримчак Людмила Анатоліївна

2. Liudmyla A. Krymchak

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2546-9257

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Співак Сергій Михайлович
2. Serhii Spivak

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7160-2151

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Код за ЄДРПОУ: 05408102

Місцезнаходження: вул. Руська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шерстюк Роман Петрович
2. Roman Sherstiuk

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6253-9421

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Код за ЄДРПОУ: 05408102

Місцезнаходження: вул. Руська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Андрушків Богдан Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Андрушків Богдан Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мартиняк Ірина Олександрівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна